

Landsbygdsprogram för Sverige

Den skånska genomförandestrategin

Prioriteringsplan för Kompetensutveckling

2007/2008

www.m.lst.se

Landsbygdsavdelningen

LÄNSSTYRELSEN
I SKÅNE LÄN

Titel:	Prioriteringsplan för Kompetensutveckling 2007/2008
Utgiven av:	Länsstyrelsen i Skåne län
Projektledare:	Kerstin Rietz
Beställningsadress:	Länsstyrelsen i Skåne län Landsbygdsavdelningen 291 86 KRISTIANSTAD Tel 040/044-25 20 00 lansstyrelsen@m.lst.se
Hemsida:	www.m.lst.se/landsbygd
Layout:	Fredrik Collijn
Tryck:	Printus, Malmö
Foto:	Carl Welin, Erik Karlsson, Johan Andersson, Henrik Andersson, Magnus Berglund, Hans Nilsson, Göran Fagerström, Lars Pålsson, Torben Kudsk, Kerstin Söderlind, Lars Jarnemo, Thomas Tolstrup.

Förord

Landsbygdsprogrammet är ett verktyg vars ramar formuleras av medborgarna inom den europeiska gemenskapen. Med gemensamma ekonomiska resurser uppmuntras och stimuleras verksamhet på lokal nivå för att dels ambitionerna i Lissabonstrategin om tillväxt, dels Göteborgsstrategin om miljöfrågorna skall uppnås. För att utvecklingen skall bli positiv krävs att dessa strategier kombineras med nationella och lokala mål. Kompetensfrågan handlar om överbryggande av kunskap, mellan generationer, mellan intressen men också mellan människor av olika ursprung. Förmågan att ta till sig kunskap är en nyckelfaktor då marknader och krav ändrar sig. Det är glädjande att de som i huvudsak finansierar dessa program (stadsbefolkningen) fortsatt och i utökad utsträckning vill vara med och utveckla många av de värden som just handlar om gammal och på sina ställen förlorad kunskap. Äldre brukningsmetoder och ett månghundraårigt förvaltande av markerna har skapat biotoper för arter vars genetiska material visar sig vara allt mer intressant, inte bara för naturälskande stadsmänniskor som vill ut i en vacker miljö, utan för alla. Många av de stora multinationella företagen inom bland annat biomedicin bygger sin verksamhet på kunskap som inte sällan är vunnit ur genetisk information från andra arter vars värde ingen förstätt innan kunskapstörsten hittat lösningar på problem. Kompetensutveckling finansierad inom landsbygdsprogrammet handlar om att stärka förutsättningarna för de delar av Skåne som har en glesare struktur och som präglas av det omgivande landskap som måste förstås som en resurs. Med stimulerad kompetensutveckling hittar vi lösningar som gör avstånd till överbryggbara resurser. Genom

samtal, erfarenhetsutbyte, studieresor och idéutveckling kommer kompetensutvecklingsinsatserna att göra nytta, men bara om det finns människor som vill något.

Detta dokument är en prioriteringsplan för de skånska kompetensutvecklingsinsatserna 2007/2008 inom Landsbygdsprogram för Sverige och en bilaga till den skånska genomförandestrategin. Framtagandet har samverkat med partnerskapet där Region Skåne, Kommunförbundet, LRF, Skogsstyrelsen och SLU ingår. Landsbygdsprogram för Sverige omfattar för Skånes del årligen cirka 400 miljoner kronor. Kompetensutvecklingsinsatserna som prioriteras i detta dokument omfattar 42–47 miljoner kronor för 2007/2008.

Kent Holmgren
Landsbygdsdirektör

INNEHÅLL

Budget	5
Ett rikt odlingslandskap	6
Ingen övergödning	8
Giftfri miljö	10
Begränsad klimatpåverkan	12
Ekologisk produktion	14
Djurens välfärd	16
Företagsutveckling inom gröna näringen	18
Företagsutveckling utom gröna näringen	20
Landsbygdsutveckling	22
Tvårvillkor	24

Budget

Landsbygdsprogram för Sverige tillsammans med Den skånska genomförandestrategin anger hur vi ska prioritera och fördela de skånska medlen för landsbygdsutveckling. Totalt handlar det ungefär om 400 miljoner årligen för programperioden 2007–2013. Detta dokument är en konkretisering och mer detaljerad prioriteringsplan för hur kompetensutvecklingsinsatserna inom landsbygdsprogrammet ska prioriteras för budgetperioden 2007–08.

Omfattning och målgrupp

Omfattningen av kompetensutvecklingsverksamhet inom Landsbygdsprogrammet för budgetperioden 2007–08 omfattar 42–47 miljoner kronor. Verksamheten fördelar sig över två insatsområden inom Landsbygdsprogrammet.

I insatsområdet förbättrad konkurrenskraft inom jord- och skogsbrukssektorn vänder sig åtgärderna till personer som är verksamma inom jordbruks-, skogs-, trädgårds- och livsmedelssektorn. Budgeten som länen för regional verksamhet kan utnyttja omfattar totalt 230 miljoner kronor. Några länsvisa fördelningsbeslut finns inte men bedöms omfatta 35–40 miljoner kronor för Skåne.

Insatsområdet för diversifiering och livskvalitet på landsbygden vänder sig till entreprenörer och företagare, anställda och medborgare på landsbygden, både enskilt och i grupp. Budgeten för Skåne 2007–2008 omfattar 7,3 miljoner kronor.

Fördelning mellan målområde

Kompetensutvecklingsinsatserna är indelade i olika målområden. Ovanstående budget är fördelat mellan dessa målområden:

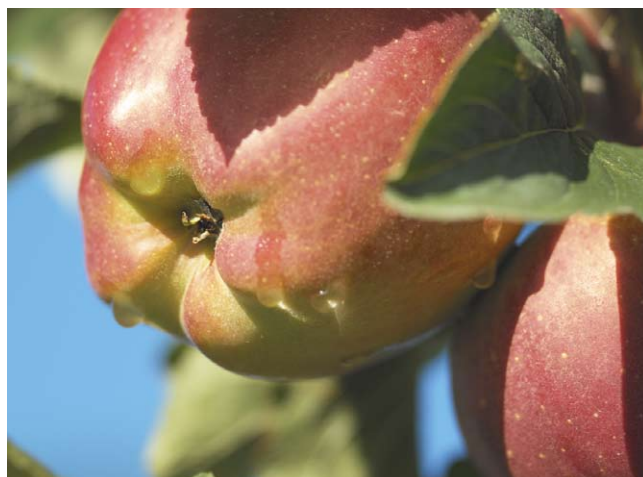
Målområde	Budget, milj kronor
Ett rikt odlingslandskap	4,8
Ingen övergödning	9,7
Giftfri miljö	1,8
Begränsad klimatpåverkan	1,7
Ekologisk produktion	5,8
Djurens välfärd	1,3
Företagsutveckling inom gröna näringen	4,2
Företagsutveckling utom gröna näringen	5,7
Landsbygdsutveckling	1,6
Tvärvillkor	0,7
Hållbart skogsbruk	Ca 4,7

Projekt- och företagsstöd

Kompetensutvecklingsinsatser kan både sökas som projektstöd och som företagsstöd. **Projektstöd** kan lämnas till företag, sammanlutningar av företag, organisationer, kommuner och myndigheter där resultatet av projektet kommer mer än en part till godo eller där resultatet bidrar till att målen i landsbygdsprogrammet uppfylls. **Företagsstöd** riktas till de som vill börja med en ny verksamhet inom sitt företag, göra investeringar eller starta ett nytt jordbruksföretag.

Leader

Leader är en genomförandemetod för Landsbygdsprogrammets olika insatsområden. Leader är en metod som gör det möjligt för invånare och företag på landsbygden att arbeta med lokal landsbygdsutveckling tillsammans med den offentliga sektorn i samhället. Genom ett lokalt partnerskap och en lokal utvecklingsstrategi förfogar partnerskapet över en egen budget för Leaderområdets verksamhet. Även inom Leaderverksamheten kan kompetensutvecklingsinsatser vara aktuellt. Detta styrs genom den lokala utvecklingsstrategin och prioriteras av Leaderpartnerskapet. Dessa kompetensutvecklingsinsatser ingår inte i den budget som prioriteras genom detta dokument.

Ett rikt odlingslandskap

Kompetensutveckling inom målområdet ska medverka till att nå miljökvalitetsmålet med samma namn. Verksamheten ska bidra till att betesmarker och slåtterängar sköts så att deras natur- och kulturvärden bevaras, att odlingslandskapets småbiotoper och landskapselement vårdas och att den biologiska mångfalden samt kulturmiljövärdena skyddas. Genom att våga lyfta fram markförvaltarna men också nya aktörer på landsbygden och synliggöra deras roll i arbetet för att uppnå miljömålet kan Skånes rika mångfald vara en fortsatt viktig bas för länets utveckling.

Under efterkrigstiden har en specialisering och effektivisering inom jordbruket, medfört ett landskap med bland annat färre landskapselement och miljötyper i odlingslandskapet. Mängden småbiotoper är hårt konkurrensutsatt av annan användning. Kvarvarande betesmarker och landskapselement från tiden före den mest intensiva effektiviseringsperioden utgör rester eller miljötyper med betydelse för den biologiska mångfalden och för kulturarvet. Gårdsmiljön med byggnader, trädgårdar och parker är betydelsefulla också för landskapets natur- och kulturvärden, i dessa miljöer sker ofta snabba förändringar. Kunskap är särskilt viktig i tider då omställning och förändring har ett ekonomiskt utrymme. Tillämpade metoder i det intensiva jordbruket kan skada även det långsiktiga produktionsvärdet av åkermarken, inte minst genom markpackning. I tider av snabb förändring utgör exploatering av vissa slag en risk avseende förlorad jordbruksareal.

För den biologiska mångfalden och de kulturhistoriska värdena sker förbättringar bland annat i form av ökade arealer skötta marker med höga värden. Samtidigt är många av odlingslandskapets arter hotade eller har en vikande trend. Mångfalden av byggnader och bebyggelsemiljöer är utsatt för stora förändringar som bland annat resulterar i att de blir outnyttjade.

I det äldre jordbruket fanns många olika husdjursraser och kulturväxter, anpassade till lokala förhållanden. Många av dessa har redan gått förlorade, och de som finns kvar är värdefulla både med tanke på genetisk mångfald och vårt kulturarv. En möjlig stärkt utveckling inom köttproduktionen har effekter inom flera andra mål. Kan vi genom stärkt kompetensutveckling lösa frågor som stärker betesmarkernas kvalitet och öppnar upp marknader för denna typ av produktion finns många vinare i Skåne. Det finns också behov av att säkerställa att länken mellan konsument och producent stärks i detta avseende. Den stora dagligvaruhandeln väljer fortsatt att inte prioritera inhemskt och i bästa fall naturbetesinriktad produktion. Kunskap om mervärden i en produkt är en fråga som också måste tillgängliggöras fler och kommersialiseringen av starka naturvärden behöver utvecklas.

MÅL FÖR KOMPETENSUTVECKLINGEN

Verksamheten med kompetensutveckling avser fylla identifierade kunskapsluckor för att uppnå miljömålet "Ett rikt odlingslandskap". Härutöver finns också ett behov av ett brett utbud av kompetensutveckling, dels den grundläggande, översiktliga kunskapen och dels den som behandlar smalare ämnesområden.

Ängar och betesmarker

De hävdade hårdvallsängarna ska fördubblas till år 2010. Samtliga identifierade ängs- och betesmarker ska sättas i ett produktionssystem så att dessa bevaras och sköts på ett sätt som bevarar deras värden.

Skötselmetoder Information om skötselmetoder och finansiering erbjuds målgruppen. Liekunskap eller metoder med motsvarande nytta bör stimuleras. För betesmarker bör lantbrukarna erbjudas rådgivning om röjning som utöver att bevara natur- och kulturvärden motsvarar kraven för miljöersättning. Restaureringsrådgivning för igenvuxna betesmarker och ängar bör utgå från den prioritering som gjorts av restaureringsobjekt i Ängs- och betesmarksinventeringen¹. Samrådsaktiviteter för att få en samsyn kring budskapen i rådgivningsinsatser för ängs- och betesmarksskötsel för en hävd som ger biologisk mångfald- och hävdgynnad flora. Detta bör även omfatta gränslandet mellan bete/åker och naturvärdena i lövmarker.

Restaureringskunskap Rådgivning inför miljöinvestering för restaurering av betes- och slåttermarker, i rådgivningsplanen ska anges hur tillgång på betesdjur och andra praktiska problem ska lösas. Prioritering görs för utvalda områden enligt ovan.

Våtmarksängar

Arealen hävdad våtsslätteräng skall öka med 25 procent till år 2010. I särskilt värdefulla naturtyper, som sandstäpp, rikkärr, kalkfuktängar, havsstrandängar och lövängar, skall hävden säkerställas.

Rikkärr Kompetensspridning avseende rikkärr, deras betydelse för biologisk mångfald samt historiska bakgrund. Rådgivning avseende skötsel- och restaurering. Prioritering görs för utvalda områden

¹ Ängs- och betesinventeringen, GIS-data från Skåne län, inventering 2002-2004.

Småbiotoper och landskapselement

Mängden småbiotoper i Skåne som är karakteristiska för respektive landskapstyp skall öka. Mängden kulturbärande landskapselement som vårdas skall öka till år 2010 med cirka 70 procent. Delmålet innebär för Skåne att minst 3 000 gårdar skall sköta sina kulturbärande landskapselement senast år 2010.

Biologisk mångfald i odlingslandskapet Kompetensspridning om småbiotoper och om trädornas betydelse för biologisk mångfald i åkerlandskapet utförs. Kompetensförstärkning avseende skötsel av småbiotoper och trädor samt kunskap om anläggande av grönstråk. Prioritering görs för slättbygden

Träd och Landskapselement Riktad rådgivning avseende alléer, solitärträd och vårdträd. Öka medvetenheten och kunskapen om de kulturbärande landskapselementen. Förstå de historiska sammanhangen på by- och bygdenivå och motivera till bevarande och skötsel av landskapselement.

Gården Trädgårdsvandringar och informationsskrift kring de biologiska värdena i äldre trädgårdar och gårdsmiljöer. Åtgärder som uppmärksammar äldre kulturväxter har prioritet. Information och rådgivning kring ny användning av äldre ekonomibyggnader samt kunskap kring äldre tiders byggteknik. Koppling till aktiviteter i andra målområde för att inkludera målgrupper utanför jord- och skogsnäringen.

Förstärkt efterfrågan av beteskött

Sedan en tid har upphandlingsmöjligheterna förenklats utifrån miljöaspekterna som argument. Ett tydligare behov av lokalt producerat och kanske framförallt inom naturvården producerat nötkött kan bli konsekvensen om upphandlingsmöjligheterna synliggörs. Alla kommunala inköps- alternativt upphandlingschefer och hälften av dagligvarumarknadens (charkuteri) inköpsansvariga ska ha tillgängliggjorts information om kopplingen mellan naturbeteskött – biologisk mångfald och andra värden.

Upphandlingskunskap Kompetensutveckling, information till inköpare och aktörer inom köttbranchen, kurser som erbjuds och material som tas fram skall rikta sig till sådana nyckelaktörer vilka med stärkt kunskap kommer hitta argument för att lyfta produkter som har nära koppling till de rika odlingslandskapen.

Rådgivningen bör behandla mervärden i produkten som argument vid prissättning. Det krävs stärkt kompetens om pris- och kostnadsbild för exempelvis naturbeteskött. Åtgärderna kopplas till målområdet företagsutveckling gröna näringar.

Lantraser

Sprida kunskapen om de skånska lantraserna. De som är intresserade av att hålla lantraser ska känna till även mindre kända skånska raser.

Informationsbroschyr och studiebesök Informationsskrift och studiebesök om lantraser. Aktiviteter kring mindre kända skånska raser har prioritet.

Breddad deltagarmålgrupp

Målgruppen för insatserna ska bli mer precis och aktiviteterna mer ”uppsökande” för att få bättre effekt av kunskapsåtgärderna.

Marknadsföring Lämpligt angreppssätt för att träffa mer precis i målgruppen och andra ämnesmässiga och geografiska prioriteringar ska tas fram.

BUDGET 2007–2008

Stödform	Milj kronor
Företagsstöd	0,1
Projektstöd	4,7
Totalt för målområdet	4,8

Efterfrågestyrd verksamhet Andelen företagsstöd till jordbrukare/trädgårdsföretag inom målområdet ska under programperioden öka. Åtgärder för att stimulera detta ska undersökas.

Avgiftsfinansiering Avgiftsfinansiering öppnar för deltagande utanför målgruppen och kan tillämpas vid behov. Avgiftsfinansiering av kompetensutvecklingsinsatser ska provas som ett verktyg för att öka seriositeten i kompetensutvecklingsdeltagandet. Förutom detta ska kvantitativ deltagarpåverkan analyseras.

ÖVRIGT

Ett uttalat mål är att öka och bredda deltagandet i aktiviteter bland lantbrukarna (målgruppen). För att målområdets verksamhet ska fungera optimalt behöver vi även vända oss till den bredare målgruppen inom insatsområde 3. För byggnader, trädgårdar och parker är det uppenbart att detta behövs, eftersom de värdefulla miljöerna kan finnas på gårdar som inte längre är aktiva lantbruk. Även traditionella kulturväxter och lantraser (fjäderfä) kan finnas på avstyckade gårdar och omfattas av målgruppen i insatsområde 3.

Ingen övergödning

Kompetensutveckling inom målområdet ska verka för att miljökvalitetsmålet

Ingen övergödning och dess delmål nås. Inom miljökvalitetsmålet ingår kväveläckage, ammoniakförluster och fosforförluster. Kompetensutvecklingen ska syfta till att ge lantbrukare och trädgårdsföretagare kunskap och verktyg för att minska kväve- och fosforförlusterna på ett kostnadseffektivt sätt i linje med samhällets mål.

Algblomningar, bottendöd, igenväxning av sjöar, växtarter som försvinner på ängar och i skogar samt hälsoskadliga halter av nitrat i grundvattnet. Allt detta är negativa effekter av övergödningen. I Skåne är övergödningen ett stort problem, trots många års insatser.

Orsaken till övergödningen är utsläpp av fosfor- och kväveföreningar. Jordbruket står nationellt sett för ungefär en tredjedel av utsläppen av kväve och en fjärdedel av fosfor till vatten och för en tredjedel av utsläppen av kväve till luft. I Skåne, jämfört med övriga delar av Sverige, som har en hög andel jordbruksmark och en intensiv produktion, dominerar utsläppen i än högre grad av jordbruk.

Även om den nationella miljöövervakningen som presenteras i "De facto 2007" visar att kvävehalterna minskar i vattendragen i Skåne, har vi långt att gå. Totalhalten (N) i flodmynningarna har minskat sedan 1985, även (P) har minskat. Åtminstone

fosforminskningen i jordbruksdominerande vattendrag, relateras till åtgärder inom jordbruket. Framgångarna som trots allt finns vad gäller kvävehalterna kan delvis relateras till jordbruksåtgärder. Minskat kvävenedfall är en annan förklaring. Skånes dominerande andel av den intensiva jordbruksproduktionen gör att stärkt kunskap får stor effekt. Mycket av frågor kring kompetensutveckling måste också förstås ur ett konkurrensspektiv. Effektiv användning av växtnäringsämnen ger Skåne en konkurrensfördel, nya innovativa lösningar för att uppnå miljömålen bidrar också till positiva spridningseffekter. Skåne är stort och vi tar ett stort ansvar på oss – vi vill kunna visa på spännande lösningar som ger mervärden exempelvis inom andra miljömål med koppling till rika biotoper som ängar, våtmarker, sjöar och åar.

Kunskapen om växtnäringsfångster kan utvecklas genom att sammankoppla denna kompetens med andra mål, exempelvis avseende vassproduktion, eller tjänsteproduktion kopplat till företagandet på landsbygden. Det finns konstaterade brister avseende sådan kompetensspridning.

Kompetensutvecklingsinsatserna inom Greppa Näringen har visat sig vara kostnadseffektiva och haft god effekt. Fortsatta kompetensutvecklingsinvesteringar inom detta målområde är därför viktigt för Skåne.

MÅL FÖR KOMPETENSUTVECKLINGEN

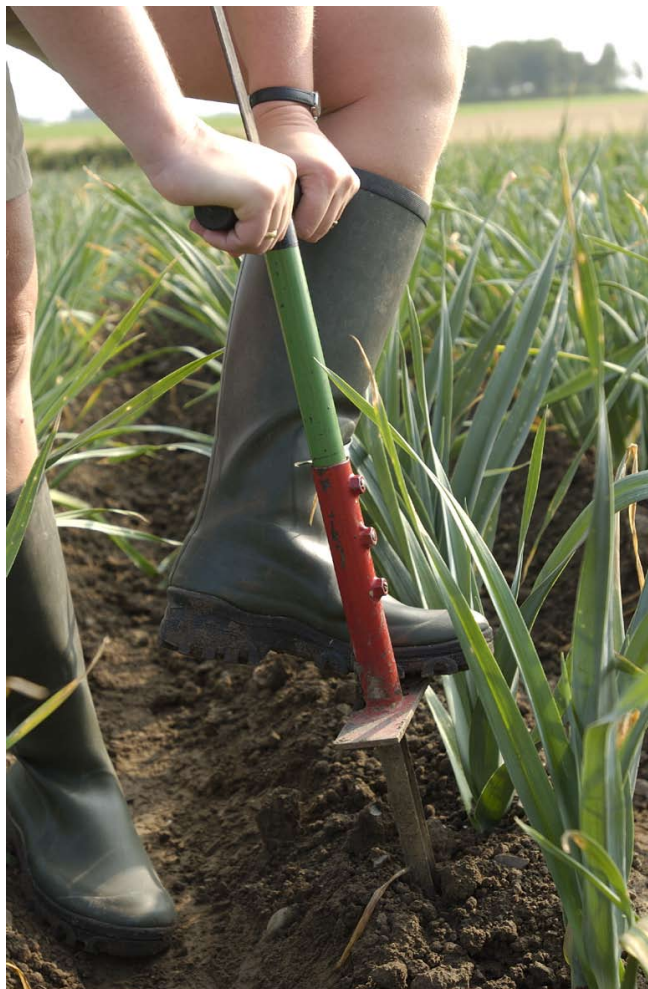
Långsiktiga effekter

Kompetensutvecklingsinsatser som fokuserar på åtgärder i jordbruket som har långsiktiga odlingseffekter med bestående resultat där det inte tydligt finns ekonomiskt kortsiktiga vinster.

Markbördighet Kurser och rådgivningsinsatser som lyfter fram markens långsiktiga produktionsförmåga såsom växtföljdsfrågeställningar och markpackning ska ha en tydlig prioritering inom målområdet. Prioritering ska ske på större gårdar. Inledningsvis behöver det utredas hur dessa frågeställningar får ett större utrymme i den kommersiella rådgivningen och produktionen.

Våtmarksstimulans Kompetensutvecklingsinsatser som fokuserar på att stimulera våtmarksanläggning och öka kunskapen om dess värden och effekter. Områdesprioritering till strategiska lägen, i första hand jordbruksmark, kustnära områden och större våtmarksanläggningar ska uppmuntras.

Multifunktionella våtmarker Kompetensutveckling för att öka förutsättningarna att underhålla och vidmakthålla våtmar-

kers funktioner som växtnäringsskåla och multifunktionalitet. Kompetensinsatserna skall finna nya roller för företagarna/jordbrukarna som stimulerar miljömålet genom sekundära effekter. (skörd av vass, bioenergiproduktion, restaureringsteknik, anläggningskompetens, byggande av vatten miljöer etc)

Växtnäringseffektivitet

Skånsk jord- och trädgårdsnäring ska med ökad kunskap förbättra branschens växtnäringssutnyttjande.

Nitratläckage Genom kompetensutvecklingsinsatser ska överoptimala givor i växtodlingen minska, gödsling för hög proteinhalt ska minska och kväveeffektiviteten i djurhållningen öka. Anslutningen till nitratläckagesrelaterade miljöersättningar ska stimuleras tillsammans med tillhörande skötselråd. Andelen växthusföretag med recirkulerande bevattning ska öka. Områden i Skåne med hög odlingsintensitet, kustnära samt lättare jordar ska prioriteras

Fosforförluster Genom kompetensutvecklingsinsatser ska länets stallgödsel fördelas på en större yta, anläggning av skyddszoner ska stimuleras och jordbrukets fosforgödsling bättre balanseras till grödbehov och marvärden. Åtgärder kopplade till stallgödsling har prioritet. Skyddszonsåtgärder där synergieffekter mellan växtnäringssförluster, biologiska spridningskorridorer och rekreativsmöjligheter för vandring och ridning ska stimuleras och har prioritet (har koppling till andra insatser inom landsbygdsprogrammet). Jordar med höga fosforvärden, stor risk för yterrosion, lerjordar med inre erosion samt tillrinningsområden till vattendrag med höga totalfosforhalter ska prioriteras.

Ammoniakförluster Kompetensutvecklingsinsatser kring ammoniakförluster ska i allt väsentligt prioritera stallgödselhantering. Åtgärder som ökar direktmyllning av stallgödsel, bättre balanserar proteinutfodring i djurhållningens foderstater och ökar kunskapen om ammoniak effektiva stallgödselhanterings-system ska prioriteras. Lokala områden med hög djurtäthet har för dessa åtgärder prioritet.

Miljö och ekonomi Kompetensutvecklingsinsatserna ska tydliggöra kopplingen mellan en ökad Europeisk konkurrens i jordbruksnäringen och miljöeffektiv produktion. Vilket kan exemplifieras genom miljöteknologi såsom utveckling av maskiner, tjänster och produkter.

Kostnadseffektivisering av kompetensutvecklingsinsatser Enskild rådgivning inom Greppa Näringen ska i Skåne i första hand riktas till företag med mer än 25 djurenheter eller mer än 75 ha åkermark. Dessutom ska rådgivning på ännu större företag stimuleras. Kostnadseffektivitet för måluppfyllelse är en viktig prioriteringsgrund vid val mellan enskild rådgivning och grupp rådgivning/kursverksamhet. Insatser för att öka andelen gruppaktiviteter i förhållande till individuella ska stimuleras. Relevant kvalitetsnivå ska i alla delar säkerställas rådgivnings-

insatser. Möjligheter och betydelse av avgiftsfinansiering vid enskild rådgivning med tydligt kortsiktiga ekonomiska effekter ska utredas.

BUDGET 2007–2008

Stödform	Milj kronor
Företagsstöd	0,1
Projektstöd	9,6
Totalt för målområdet	9,7

Efterfrågestyrd verksamhet Andelen företagsstöd till jordbrukare/trädgårdsföretag inom målområdet ska under programperioden öka. Åtgärder för att stimulera detta ska undersökas.

Budgeten ovan omfattar medel från landsbygdsprogrammet. Målområdet ingen övergödning förstärkts budgetmässigt med ytterligare med cirka 11,6 miljoner kronor för 2007–2008 genom återföring av skatt på handelsgödsel och bekämpningsmedel.

ÖVRIGT

Jordbruksverket har avsatt 33,5 miljoner kronor för budgetperioden 2007–2008 för nationell verksamhet. Med anledning av detta och den minskade länsbudgeten för kompetensutveckling inom detta målområde kommer alla information- och marknadsföringsprojekt som inte har en tydlig koppling till skånska förutsättningar hänvisas dit.

Giftfri miljö

Kompetensutveckling inom målområdet ska medverka till att nå miljökvalitetsmålet Giftfri miljö.

Projekten kan till exempel handla om att öka kunskaperna hos målgrupperna om riskerna vid användning av växtskyddsmedel och hur användningen och hantering av dessa kan ske så att hälso- och miljörisker undviks. Andra exempel på områden som kan tas upp är behovsanpassning av den kemiska bekämpningen mot ogräs och skadegörare, biologiska bekämpningsmetoder och andra alternativ till kemisk bekämpning.

Miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö anger att miljön skall vara fri från ämnen och metaller som skapats i eller utvunnits av samhället och som kan hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Det innebär för Skåne bland annat att år 2020 är halterna av särskilt farliga ämnen så låga i Skånes naturmiljö att negativa effekter på människors hälsa, ekosystem eller arter inte förekommer. Senast år 2015 skall förekomsten av kemiska bekämpningsmedel och deras nedbrytningsprodukter vara nära noll i Skånes sjöar och vattendrag samt vara så låga att växter, djur eller människors hälsa inte skadas. Kemiska bekämpningsmedel eller deras nedbrytningsprodukter som används från år 2003 och framåt bör inte kunna påvisas i grundvatten i Skåne.

Miljögifterna finns i dag överallt. För att komma tillrätta med miljögiftsproblemen är det viktigt att hitta och åtgärda punktkällor. Speciellt viktigt för att nå miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö i Skåne är att minska riskerna med användning av kemiska bekämpningsmedel inom jordbruket, eftersom länet ensamt står för ca halva den svenska bekämpningsmedelsanvändningen inom sektorn. Rester av bekämpningsmedel hittas i anmärkningsvärda halter i yt- och grundvatten och kan finnas kvar i markens och vattnets kretslopp under lång tid. Halterna och antalet substanser är i regel högre i ytvatten än i grundvatten och generellt sett högre i grunda brunnar i jord än i djupa brunnar. Det finns inte grund för att påstå att bekämpningsme-

delshalterna ökar i grundvatten eller ytvatten men inte heller grund för att hävda att halterna minskar. medvetenheten inom jordbruksnäringen har ökat och hanterings- och spridningsrutiner har förbättrats sedan 90-talet. Kompetensutvecklingsinsatser är här centrala och viktiga åtgärder som inte minst bevisats av Vemmenhögsprojektet i södra Skåne. Rådgivning och åtgärder på den enskilda gården har gett dokumenterat goda resultat.

MÅL FÖR KOMPETENSUTVECKLINGEN

Minskade risker vid kemisk bekämpning

All hantering vid användning av bekämpningsmedel medför risker, risker för den yttre miljön, risker för arbetsmiljön men också en risk för rester i skördeprodukter. Med ökad kunskap om dessa risker och råd kring bra rutiner och arbetssätt vid hantering av bekämpningsmedel ska bekämpningsmedelsriskerna minimeras.

Hantering Hanteringsfrågorna berör alla som använder bekämpningsmedel och ska inriktas på olika åtgärder som minskar riskerna för ofrivillig bekämpningsmedelsspridning vid transport, lagring, påfyllning, tvätt, arbetarskydd m.m. Vattenskyddsområde har prioritet. Kopplingar till aktiviteter i insatsområde 3 kan vara aktuellt för att nå målgruppen hushåll och deras bekämpningsmedelshantering.

Sprutning Informationsspridning av olika slag om vikten av skyddssavstånd vid sprutning. Maskinstationer och andra som sprutar i större omfattning har prioritet. Åtgärder för att förbättra rutiner och iakttagande av skyddssavstånd vid sprutning i fruktodlingar har också hög prioritet.

Bekämpningsteknik som säkerställer god effekt för minskade doser och minimerad avdrift ska stimuleras. Sprutning i fruktodlingar har prioritet.

Beslutsstöd vid bekämpning

Användningen av kemiska bekämpningsmedel ska minska och träffsäkerheten i den behovsgrundade användningen av bekämpningsmedel ska öka. Förutsättningarna för detta ska förbättras genom ökad kunskap om växt-, trädgårds- och fruktodlingens bekämpning av ogräs och skadegörare och dess bekämpningsalternativ.

Bekämpningsstrategier och behovsanpassning Kompetensutvecklingsinsatser där målgruppen får en ökad kunskap om odlingarnas skadedjur, ogräs och sjukdomar, deras livsbetingelser och bekämpning, för att med större säkerhet kunna bedöma behov och effektivast möjliga bekämpningsinsatser. Prognosmodeller och andra systematiserade verktyg för beslutsstöd inför bekämpning som underlättar detta ska stimuleras. Odlares av frilandsgroänsaker, frukt och potatis samt andra som sprutar i större omfattning har prioritet.

Miljöegenskaper hos olika kemiska bekämpningsmedel Råd för riskvärderingsrutiner och andra kunskapshöjande aktiviteter kring olika preparats miljöegenskaper. Vattenskyddsområden har prioritet.

Mekanisk och biologisk bekämpning Kompetensutvecklingsinsatser som stimulerar en ökad andel mekanisk och biologisk bekämpning i förhållande till kemisk bekämpning. Kompetensaktiviteter som höjer kunskapen om odlingsåtgärder och bekämpningsinsatser vid biologisk bekämpning. Växthusodling och övrig trädgårdsodling samt fruktodlingar har prioritet.

Förebyggande och långsiktiga åtgärder

Kunskap om förebyggande åtgärder för att minska behovet och användningen av kemiska bekämpningsmedel ska bidra till att nå miljökvalitetsmålet Giftfri miljö.

Växtföljdens effekter för bekämpningsbehov Kurser och rådgivningsinsatser som lyfter fram växtföljdens betydelse för bekämpningsbehov. Prioritering ska ske på större gårdar eller andra företag med bekämpningsintensiv odling. Inledningsvis behöver det utredas hur dessa frågeställningar kan få ett större utrymme i den kommersiella rådgivningen och produktionen.

BUDGET 2007–2008

Stödform	Milj kronor
Företagsstöd	0,1
Projektstöd	1,7
Totalt för målområdet	1,8

Efterfrågestyrd verksamhet Andelen företagsstöd till jordbrukare/trädgårdsföretag inom målområdet ska under programperioden öka. Åtgärder för att stimulera detta ska undersökas.

ÖVRIGT

Jordbruksverket har avsatt medel för budgetperioden 2007–2008 för nationell verksamhet. Med anledning av detta och den minskade länsbudgeten för kompetensutveckling inom detta målområde kommer alla information- och marknadsföringsprojekt som inte har en tydlig koppling till skånska förutsättningar hänvisas dit.

Begränsad klimatpåverkan

Kompetensutveckling inom målområdet ska medverka till att nå miljökvalitetsmålet Begränsad klimatpåverkan. Miljömålet syftar till att stabilisera halten av växthusgaser i atmosfären på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte blir farlig. Målet ska uppnås på ett sådant sätt och i en sådan takt att den biologiska mångfalden bevaras, livsmedelsproduktionen säkerställs och andra mål för hållbar utveckling inte äventyras.

Ändrat klimat, ändrade förutsättningar för jord- och skogsbruk, höjning av havsytan och fler översvämningar. Det kan bli följderna av utsläpp av så kallade växthusgaser. Om inget görs för att minska utsläppen av dessa kan det, enligt FN:s klimatpanel (IPCC), bli 1,4–5,8 °C varmare de närmaste hundra åren. Koldioxid är den viktigaste av de växthusgaser som kommer från mänskliga aktiviteter. Trafiken står för nästan hälften av de skånska koldioxidutsläppen, ungefär en fjärdedel kommer från energisektorn och en fjärdedel från industrin.

Sverige skall internationellt verka för att det globala arbetet inriktas mot detta mål. År 2050 bör utsläppen för Sverige sammanlagt vara lägre än 4,5 ton koldioxidekvivalenter per år och invånare, för att därefter minska ytterligare.

De globala utsläppen av växthusgaser ökar och halten i atmosfären fortsätter att stiga i snabb takt. Mycket litet tyder på att tillräckligt kraftfulla åtgärder kommer att vidtas för att uppnå målet. Även om utsläppen drastiskt reduceras kommer

halten i atmosfären att fortsätta öka under lång tid beroende på systemets tröghet. Internationellt samarbete är helt avgörande för att nå målet.

Eftersom Sveriges befolkning är liten har våra utsläpp liten betydelse, men vi kan driva på den internationella utvecklingen och visa på lösningar. Särskilt gäller det produktionen av el från förnyelsebara energikällor.

MÅL FÖR KOMPETENSUTVECKLINGEN

Ökad produktion av förnyelsebar energi

Med kompetensutveckling öka andelen biobaserad bränsleproduktion. Särskilda insatser som fokuserar på att öka användning av biobränslen inte medför negativt påverka bl.a. miljömålen *Levande skogar*, *Rikt odlingslandskap* och *Frisk luft* ska beaktas.

Ge goda kunskaper om och stimulera inhemsk energiproduktion Kompetensutveckling som informerar, stimulerar, utbildar och lämnar råd gällande produktion av biobränslen eller för biobränslebaserad energiproduktion eller förnyelsebar energiproduktion såsom till exempel vind- och solenergi. Särskilt fokus läggs vid att minimera produktionens påverkan på landskapet och miljön. Företagare som avser att sälja all/del av producerad energi är särskilt prioriterade.

Marknadskompetens och förädlingskunskap Kompetensutvecklingsinsatser behöver fokusera på marknadskommunikation och hur producent och köpare finner varandra; Hur man närmar sig energimarknaden och gör affärer. Inför en företagsutveckling med energiprodukter tillhandahålla förädlingskunskap. Avgiftsfinansiering kan vara aktuellt.

Energieffektiviseringar

Kompetensaktiviteter som ökar kunskapen kring energiflöden och möjligheter till energieffektiviseringar inom det egna företaget. Åtgärder ska beakta miljöpåverkan ur ett brett perspektiv.

Identifiering av effektiviseringsåtgärder Kompetensutvecklingen ska inriktas mot att informera och intressera lantbrukare/trädgårdsföretagare om företags energiflöden, möjliga sparåtgärder samt användning av alternativa energislag med låg miljöpåverkan. Företagare med stor energiförbrukning är särskilt prioriterade.

BUDGET 2007–2008

Stödform	Milj kronor
Företagsstöd	0,1
Projektstöd	1,6
Totalt för målområdet	1,7

Efterfrågestyrd verksamhet Andelen företagsstöd till jordbrukare/trädgårdsföretag inom målområdet ska under programperioden öka. Åtgärder för att stimulera detta ska undersökas.

ÖVRIGT

Jordbruksverket har avsatt ca 20 miljoner kronor för budgetperioden 2007–2008 för nationell verksamhet. Med anledning av detta kommer alla informations- och marknadsföringsprojekt som inte har en tydlig koppling till skånska förutsättningar hänvisas dit. Det är av stor vikt att även kommunicera övriga behov av kompetensutveckling med Jordbruksverket och att enbart finansiera kompetensutveckling med tydlig regional koppling inom länets budget.

Avgiftsfinansiering Avgiftsfinansiering kan övervägas, i synnerhet vid aktiviteter som t.ex. studieresor.

Ekologisk produktion

Kompetensutveckling inom målområdet är ett verktyg i arbetet med att nå miljökvalitetsmålen och då främst Ett rikt odlingslandskap, Giftfri miljö och Ett rikt växt- och djurliv. Syftet med kompetensutveckling inom målområdet Ekologisk produktion är att underlätta omläggningen till, och utvecklingen av ekologisk produktion.

Regeringens mål är att den certifierade ekologiskt odlade jordbruksmarken ska uppgå till minst 20 % av landets areal jordbruksmark, åker och betesmark, 2010. Den certifierade ekologiska åkerarealen var 2006 i Skåne 2,3 %. Detta är en minskning från 2005 och ett trendbrott mot den sedan några år svagt ökade ekologiska arealen. Skåne behöver kraftfulla insatser för att nå målet för ekologisk odling och kompetensutvecklingsinsatser är en viktig sådan.

Anslutningen varierar också mycket kraftigt inom Skåne. Den låga anslutningen till ekologisk produktion samt dess fördelning inom Skåne har i stora delar samma orsaker. Anslutningen är generellt sett hög i skogs- och mellanbygd men betydligt lägre i slättbygd. Produktionens tyngdpunkt ligger i kommuner med stor andel vall och är som lägst i kommuner med stor andel spannmål och specialiserad växtodlingsproduktion utan djur. Förutsättningarna att lägga om valldominerad produktion är större eftersom det inte innebär så stora förändringar i driften. Samtidigt är detta en produktionsinriktning som drägs med dålig lönsamhet och ekologisk produktion har varit ett sätt att öka lönsamheten. Skåne har dock även en betydande odling av ekologiska specialgrödor som potatis, sockerbetor och grönsaker, arealmässigt liten men som ändå utgör en stor del av den svenska ekologiska produktionen av dessa grödor. För dessa grödor har det i högre grad varit det merpris som produkterna ger på marknaden än miljöersättningen som stimulerat till omläggning.

MÅL FÖR KOMPETENSUTVECKLINGEN

Kunskapshöjning av lantbruket

Genom kompetensutvecklingsinsatser underlätta och stimulera omläggning till ekologisk produktion.

Ge lantbrukarna goda kunskaper i ekologiskt lantbruk Kompetensutvecklingen ska inriktas mot att informera och intressera lantbrukare för ekologisk produktion såväl som att utbilda och lämna råd till lantbrukare som planerar, genomför eller redan har genomfört omläggning till ekologisk produktion. Utåtriktade aktiviteter har hög prioritet. Omläggning till ekologisk produktion är kunskapsintensivt och vid medelsbrist kan begränsningar i mängd genomförd rådgivning per landsbygdsföretag övervägas. Återkommande produktionsrådgivning och service ska inte finansieras med dessa medel.

Öka den ekologiska produktionen Insatser som stimulerar och arbetar med frågeställningar som ökar omläggningen från konventionell odling till ekologisk. Aktiviteter riktade till målgruppen i slättbygden prioriteras. Särskilt fokus på långsiktigt uthålliga växtföljder samt att finna alternativa grödor till sockerbetesproduktion.

Marknadsfokus Stimulera utveckling inom olika produktionsgrenar som leder till att fler ekologiska produkter kommer ut på marknaden, såväl vegetabilier som animalier. Kompetensutvecklingen ska även ha ett marknadsorienterat fokus för att tydliggöra marknadens och producenternas förväntningar, och möjligheter till avsättning.

Mentorer och fadder verksamhet Inom ekologisk produktion finns möjlighet att bedriva s.k. mentorssystem eller fadder verksamhet. Vårdar för demonstrationsgårdar eller andra erfarna ekologiska lantbrukare används då som "faddrar" till vilka intresserade lantbrukare kan vända sig för att få praktiska råd. Det kan vara mycket värdefullt för en lantbrukare att inför/under omläggning till ekologisk produktion kunna ta kontakt med en mera erfaren kollega.

Kunskap om begränsningar och risker

Kompetensutvecklingsinsatser inom målområdet ekologisk produktion ska tydligt och sakligt i sina budskap hantera den ekologiska odlings regler och miljökonsekvenser.

Miljörisker i ekologisk produktion Kompetensutveckling som är kopplad till ekologisk produktion ska utformas så att ev. negativ miljöpåverkan minimera, vid enskilda åtgärder och i ett systemperspektiv. Frågeställningar kring kväve har prioritet. Tydliggör kopplingen till Greppa Näringens rådgivningsinsatser för bl.a. ekologiska lantbrukare.

Regelflöjsamhet Underlätta för ekodlare att genomföra de åtgärder som behövs med anledning av ändringar i regler för ekologisk produktion. Kompetensutvecklingen utformas så att den i sin verksamhet följer och stärker regelverket för ekologisk produktion. Minimnivå är EU:s regelverk för ekologisk produktion.

BUDGET 2007–2008

Stödform	Milj kronor
Företagsstöd	0,1
Projektstöd	5,7
Totalt för målområdet	5,8

Efterfrågestyrd verksamhet Andelen företagsstöd till jordbrukare/trädgårdsföretag inom målområdet ska under programperioden öka. Åtgärder för att stimulera detta ska undersökas.

ÖVRIGT

Jordbruksverket har avsatt 33 miljoner kronor för budgetperioden 2007–2008 för nationell verksamhet. Med anledning av detta och den minskade länsbudgeten för kompetensutveckling inom detta målområde kommer alla informations- och marknadsföringsprojekt som inte har en tydlig koppling till skånska förutsättningar hänvisas dit. Det är av stor vikt att även kommunicera övriga behov av kompetensutveckling med Jordbruksverket och att enbart finansiera kompetensutveckling med tydlig regional koppling inom länets budget.

Avgiftsfinansiering Avgiftsfinansiering kan övervägas, i synnerhet vid aktiviteter som t.ex. studieresor. Omläggning till ekologisk produktion är kunskapsintensivt (t.ex. växtodling, animalieproduktion, teknik och ekonomi) och begränsningar i mängd genomförd rådgivning per landsbygdsföretag kan övervägas.

Djurens välfärd

Kompetensutveckling inom målområdet Djurens välfärd ska medverka till att öka välfärden för lantbrukets djur. Djurhållare och djurskötare ska genom kompetensutveckling bli medvetna om djurens olika behov och få kunskap om hur dessa behov kan tillgodoses. Djurens grundläggande behov regleras i djurskyddslagstiftningen. Syftet med kompetensutvecklingen inom landsbygdsprogrammet är främst att öka djurvelfärden över denna nivå.

Den ekonomiska konkurrensen i dagens djurproduktion har hårdnat. Detta i kombination med att dagens djurskyddslagstiftning ställer allt större krav på djurhållare att finna bra lösningar för företagets djuromsorg. Samtidigt hålls mycket djur på fritidsbasis eller deltidjordbruk där djurhållningen konkurrerar om djurägarens tid. Djurhållare med djur som hobby kan dessutom sakna grundläggande kompetenser i djuromsorg. Detta tillsammans ger kompetensutvecklingsbehov. En tillgång på objektiv rådgivning i allt från råd vid ny- eller ombyggnad av stallar till klövvård, utfodring och strömägnder etc är här centralt.

MÅL FÖR KOMPETENSUTVECKLINGEN

Byggnader för djurhållning

Kompetenshöjning av djurhållare och rådgivare för att få en bättre och utvecklad djuromsorg. Utnyttja förnyelse och utvecklingsmöjligheter kring djuromsorgsfrågor i samband med ny- och ombyggnad av djurstallar genom att tillhandahålla relevanta kompetenser.

Kompetenshöjning av djurhållare Öka kompetensen hos djurhållarna om hantering, inhysning och transport av djur. Kompetensutveckling gällande hantering, logistik och inhysningsformer är särskilt prioriterat eftersom det i hög grad påverkar välfärden för djuren. Kompetensutveckling riktas även till målgruppen som håller lantbrukets djur på hobbybasis. Har hög prioritet.

Kompetenshöjning av rådgivar- och säljarkåren Utbilda rådgivare, främst byggnads- och produktionsrådgivare, om djurvelfärdens betydelse, både kortsiktiga och långsiktiga effekter ska belysas. Utbilda rådgivare, och djurhållare, för att skapa hög kompetens om djurens välfärd. Då kan det bättre beaktas vid ny- och ombyggnation av stallar, som komplement till kortsiktiga ekonomiska intressen.

Väl utnyttjade och hälsosäkra utfodringssystem Kompetensutveckling till djurägare och djurskötare för att öka kunskapen om utfodringssystemen och djurens behov, även utöver de rent näringsmässiga. Genomförs huvudsakligen i form av gruppkativiteter.

Djuromsorg vid betesdrift

En god djuromsorg ska tillgodoses även för djur vid utevistelse.

Samsyn mellan biologisk mångfald och välfärd för djuren Naturvårdande insatser med betande djur såsom hävd av naturbetesmarker har sina speciella kompetensbehov kring hur de biologiska värdena understöds. Detta hanteras i målområdet ett rikt odlingslandskap. För djurens välfärd bör det även kopplas kompetensutvecklingsinsatser kring djuromsorgen i denna betesdrift. Det kan handla om näringsriktigt och farligt foder, stängselutrustning och vattenfrågor etc. Åtgärden har hög prioritet.

Nätverksbildning inom klövvården

Organisera och vidareutveckla klövvårdsorganisationer så att den klövvård som finns i dag utnyttjas på ett effektivt sätt.

Klövvårdsnätverk Klövar och ben är faktorer som är svåra att sätta ekonomiska parametrar på men som påverkar djurens välfärd i hög grad. Det råder brist på klövvårdare vid vissa tider på året. En väl fungerande klövverkarkår kommer att medverka till att kompetensen hos djurhållarna om klövhälsans betydelse ökar. Nätverks- och samordnande aktiviteter inom klövvården är prioriterade.

Förebyggande åtgärder mot smittspridning

Kompetenshöjning av djurhållare och rådgivare kring förebyggande arbete och bekämpning av smittspridande djursjukdomar.

Smittspridningsbegränsning Informations- och kompetensutvecklingsinsatser som förebygger smittspridning av djursjukdomar. Det kan handla om karantän, utlastningssystem, personslussar, foder etc.

BUDGET 2007–2008

Stödform	Milj kronor
Företagsstöd	0,1
Projektstöd	1,2
Totalt för målområdet	1,3

Efterfrågestyrd verksamhet Andelen företagsstöd till jordbrukare/trädgårdsföretag inom målområdet ska under programperioden öka. Åtgärder för att stimulera detta ska undersökas.

ÖVRIGT

Jordbruksverket har avsatt medel för nationell verksamhet under budgetperioden 2007–2008. Med anledning av detta, och den minskade länsbudgeten för kompetensutveckling inom detta målområde, kommer alla informations- och marknadsföringsprojekt som inte har en tydlig koppling till skånska förutsättningar hänvisas till SJV.

Den kompetensutveckling som avser fjäderfä kommer att ske på nationell nivå, denna kategori lämnas därför tillsvidare. Större djurbesättningar kommer förmodligen att i allt högre grad att skötas av personal från andra EU-länder vilket kan ställa helt nya krav på kompetensutvecklingen inom målområdet.

Avgiftsfinansiering Vissa specifika insatser med produktionsriktad kompetensutveckling kan avgiftsfinansiering tillämpas.

Företagsutveckling inom gröna näringen

För att nå en långsiktig hållbar utveckling för företagandet på landsbygden och skapa förutsättningar för tillväxt, behöver landsbygdens företag förädla sina produkter ytterligare och erbjuda fler tjänster. Skånska förvaltare av natur- och kulturvärden måste tillskapas intäktsmöjligheter då efterfrågan på exempelvis ekosystemtjänster, mångfald och bioenergi möts. Kunskap måste tillföras så att naturvård kan förstås ur ett företagsekonomiskt perspektiv.

Skånskt lantbruk har ett stort behov av att utveckla nya affärsidéer, nya produkter och generellt nytänkande i lantbruksföretagen. Att den marknadsanpassade globala livsmedelsbranschen är allt mer konkurrensutsatt är påtagligt. Detta är utmaningar som kräver en mängd investeringar, men ett utvecklat entreprenörskap grundas i kompetens. Den snabba strukturomvandling, och då framförallt storleksrationaliseringar, som pågår inom länet ställer allt större krav på företagsledarens affärskunskap. Att göra bra affärer, både vid inköp och försäljning, blir allt viktigare i den globaliserade marknaden samtidigt som fler får en mer uttalad arbetsledarroll. Detta ställer krav på kompetensutvecklingsinsatser.

Balansen mellan utveckling av verksamheter som baseras på bruket av marken och utveckling av nya grenar, så kallad diversifiering, är svår. Få företagare besitter en resurs så nödvändig för allas hälsa och välbefinnande som jord- och skogsbrukarna. Ett stöd till professionella markförvaltare som finner lösningar där marken utgör basen är en strategiskt prioriterad åtgärd. Nya lösningar inom vattenvård, växtnärringsfrågan, bioenergi, biologisk mångfald, förutsättningsskapande för ekosystemtjänster etc. måste inspireras fram och kläs i ekonomiska termer. Kompetensutveckling där lantbrukarna också stärks i kunskap kring vattenmiljöer kommer att vara mycket viktig.

Marknaden blir allt mer kvalitetsmedveten, inte minst gränssnittet mellan livsmedelsproducenter och konsumenter utgör därför en intressant marknad att utveckla. Förädling av livsmedel med lokal eller regional anknytning är inte lika omfattande i Skåne som i många andra likvärdiga områden i Europa. Nya traditioner följer med nya människor av annan härkomst,

kunskap om deras livsmedelsvanor är begränsad, livsmedelsförsörjning för denna kundgrupp sker i stor utsträckning genom import.

IT-användningen i småföretag på landsbygden är en strategiskt viktig del i dagens företagande. Detta gäller inte bara tillgänglighet till Telecom-infrastrukturen utan även förmågan att utnyttja dess möjligheter.

MÅL FÖR KOMPETENSUTVECKLINGEN

Ökad förädlingsgrad av jord- och trädgårdsprodukter

Öka förädlingsgraden och försäljningsvärdet av jord- och trädgårdsföretagens produkter.

Fackkunskap inom förädling Kompetensutvecklingsinsatser som ger fackkunskap i förädlingsåtgärder. Företagare som vill förädla skånska råvaror prioriteras. Avgiftsfinansiering är här aktuell.

Marknadsföring och marknadskoncept Åtgärder som fokuserar på marknadsföring av företagets produkter och tjänster. Kompetensutveckling för att skapa bärande marknadskoncept grundade på primärproduktionens varor och tjänster. Åtgärden har störst omfattning inom företagsstöd. Avgiftsfinansiering är här aktuell.

Inspirationsåtgärder Genom inspirationsaktiviteter öka antalet företag som vill öka förädlingsgraden av skånska råvaror. Småföretag har prioritet. Avgiftsfinansiering är här aktuell.

Upphandlingskunskap för köpare och säljare Kompetensutvecklingsinsatser för producenter kring offentlig upphandling. Aktiviteter som skapar underlag och kompetens att påverka offentliga upphandlare att prioritera miljöaspekter såsom lokalproducerat etc.

Kompetenta arbetsledare

Öka antalet lantbruks- och trädgårdsföretagare som är säkra i arbetsgivarrollen och vågar utveckla sitt företag och anställa medarbetare. Ledarskap och förändringsbenägenhet krävs av morgondagens marknad. Nya samarbetsformer kommer att krävas som involverar även grupper som traditionellt står utanför de gröna näringarna. Kompetenser kring arbetsmiljöfrågor och utvecklingsmöjligheter för anställda är viktiga.

Arbetsledarkunskap Kunskapsåtgärder gällande ledarskap samt anställdas utvecklingssamtal, försäkringar och avtal. Strategier gällande förändringskunskap och ökad medvetenhet av integrations- och genusperspektivet. "Fåmansföretag" som vill växa är prioriterade.

Affärskunskap för att utveckla företagarrollen

Öka lantbrukets konkurrenskraft, skapa lönsamma företag och öka förmågan att göra goda affärer.

Affärsmannaskap Kompetensutvecklingsåtgärder som ger kunskap kring ekonomi, omvärldsbevakning, IT-användning och affärskunskap. Kopplas framförallt till företagsstöd, i övrigt är avgiftsfinansiering aktuellt.

Marknadsföring och marknadskoncept Åtgärder som fokuserar på marknadsföring av företagets produkter och tjänster. Kompetensutveckling för att skapa kunskap om hur nya marknader öppnas upp (även inre lokala marknader). Inriktning mot *platsmarknadsföring* och andra marknadskoncept som tar sin utgångspunkt i landskap har prioritet.

Kvalitetshöjning i jordbrukets tjänster och produkter

Jordbruks- och trädgårdsnäringens kunskap om kvalitetsbegrepp behöver höjas.

Kvalitetsutveckling Utbildningsinsatser som fokuserar på kvalitetshöjande åtgärder i företaget; Exempelvis grundläggande livsmedelshygien, betydelsen av kvalitetssäkrade leveranser eller kunskap om kundens krav. Skapande av kvalitetshöjande allianser mellan producent och kund kommer att krävas av morgondagens marknad. Säkra befintliga miljövärden och bli medveten om miljöbelastningen från den egna verksamheten. Det ekonomiska utbytet av befintliga naturvärden får inte urholkas, utan bör tvärtom stärkas.

Kompetensutvecklingsanalyser

Kompetensutvecklingen inom Landsbygdsprogrammet ska vara efterfrågad och behovsanpassad. Nya utvecklingsområden som idag inte är kända ska identifieras.

Utredning och modell Förutsättningarna och former för kompetensutvecklingsanalyser som ett underlag för kompetensutvecklingsstöd ska undersökas.

BUDGET 2007–2008

Stödform	Milj kronor
Företagsstöd	1,3
Projektstöd	2,9
Totalt för målområdet	4,2

ÖVRIGT

Jordbruksverket har medel avsatt för nationell verksamhet inom målområdet. Åtgärder av informationsmaterial etc. som inte har tydliga kopplingar till Skånes förutsättningar hänvisas i huvudsak dit.

Företagsutveckling utom gröna näringen

Företagsutveckling startar hos individen. En viktig åtgärd för att åstadkomma social och ekonomisk utveckling är genom information och utbildning. Syftet är därför att uppmuntra människors förmåga och initiativkraft, öka kunskapen, både fackmässig och entreprenöriell, och skapa utbyte med andra företagargrupper. Detta bidrar till att stärka förutsättningarna för ett landsbygdsföretagande med utvecklingskraft.

Sektors- generations- och lokalövergripande samtal är en bristvara. Unga människor, inflyttare samt personer med utländsk bakgrund är särskilt kreativa vad gäller att se nya möjligheter på landsbygd i andra delar av Europa, detta gäller även Skåne. Att stärka förutsättningarna för dessa och övriga grupper är nödvändigt. Kombinationer med nya idéer och förvaltandet av historiskt förvärvat kunskap är en framgångsfaktor vilken kan stärkas genom samtal och idéseminarier. Marknaden blir allt mer kvalitetsmedveten. Gränssnittet mellan producenter och konsumenter utgör därför ett intressant område att stimulera, där t.ex. besöksnäringen kan utvecklas i olika riktningar. Förädling av råvaror med lokal eller regional anknytning är inte lika omfattande i Skåne som i många andra likvärdiga områden i Europa. Nya traditioner följer med nya människor av annan härkomst, kunskap om exempelvis deras byggnader eller behov av tjänster är begränsad. Företag som är beredda att utveckla samarbetet med exempelvis de gröna näringarna utnyttjar den fördel som hör landsbygden till. Entreprenörskap måste få växa, detta kan stimuleras mer än i dag, finansieringslösningar måste kunna diskuteras och företagande som generationsburen erfarenhet måste kunna spridas till nya entreprenörer, all kunskap finns inte nedskriven. Nya lösningar måste stimuleras.

Entreprenörer som tar sin utgångspunkt i länets natur- och kulturvärden är en särskild sektor som kan utgöra en brygga mellan landsbygdsföretagande och den resurs som är unik för landsbygden, nämligen landskapet.

Ett annat kärnområde för kompetensutveckling är bioenergientreprenörer samt de företagare som utvecklar dagligvaruhandeln i mindre skala och med lokala produkter. Det kanske finns utrymme för etablering av fler verksamheter än vad vi tycks tro. En attraktiv arbetsmiljö borde kunna locka företagare till landsbygden.

Entreprenörer kan behöva hjälp med att starta microföretag. Frågor som behöver lösas med åtgärderna rör:

- Hur kan verksamhet utvecklas?
- Hur löser man finansiering?
- Hur skaffar man relevant kunskap i ekonomi?

En del av företagen kan behöva bredda sin verksamhet och skaffa ”fler ben att stå på”. Vissa företag har stagnerat och behöver komma vidare och för dessa är inspiration och analys av företag och omvärld essentiell. Högre kvalitet på boende, hästturism, gårdsbutiker osv samt kvalitetsprogram måste kunna utvecklas.

Dialog mellan sårintressens förespråkare är en väg att hitta ny företagsutveckling. Det finns ett stort intresse i samhället för naturvård. Detta kan utnyttjas, diskussioner om hur marknaden

kan finansiera höga naturvärden är intressant inte bara för markägaren utan har ett stort allmänintresse. Höga värden skapar attraktion som alltså drar människor till sig och denna attraktion finns i det Skånska landskapet. Att erbjuda tillresande människor tjänster och produkter är på många platser utvecklat.

MÅL FÖR KOMPETENSUTVECKLINGEN

Ökad dialog om förutsättningar

Ge landsbygdens samtliga aktörer gemensamma plattformar för dialog om företagandets möjligheter. Möta behovet av kunskap om hur företagande med landsbygdsmiljöerna som bas kan ske på ett miljövänligt eller miljöfrämjande sätt.

Lärande och kunskapsöverföring Kompetensutvecklingsinsatser som skapar förståelse för vilka produkter och tjänster som krävs för en fungerande natur- och kulturvård. Målet har koppling till andra målområden men här med fokus på natur- och kulturvärdena som resurs för företagsutveckling eller företagande som nödvändighet för landskapets förvaltning.

Kunskapsökning kring produktutveckling Kompetensutvecklingsinsatser som stimulerar och inspirerar till produktutveckling av platsspecifika varor och tjänster. Service och tjänsteprodukter har prioritet, t.ex. paketlösningar inom turismbranschen. Avgiftsfinansiering är här aktuellt.

Marknadsföring och marknadskoncept Åtgärder som fokuserar på marknadsföring av företagets produkter och tjänster. Kompetensutveckling för att skapa kunskap om hur nya marknader öppnas upp (även inre lokala marknader). Inriktning mot platsmarknadsföring och andra marknadskoncept som tar sin utgångspunkt i landskap har prioritet. Avgiftsfinansiering är här aktuellt.

Inspirationsåtgärder Genom inspirationsaktiviteter öka antalet företag som arbetar i gränslandet mellan natur och samhälle. Säkra befintliga miljövärden och bli medveten om miljöbelastningen från den egna verksamheten. Det ekonomiska utbytet av befintliga naturvärden får inte urholkas, utan bör tvärtom stärkas. Småföretag har prioritet. Avgiftsfinansiering är här aktuellt.

Ny användning av landsbygdsresurser Kompetensutvecklingsinsatser som gynnar ny och ökad användning av överlopsbyggnader på landsbygden. Deras funktion i landskapet både kulturhistoriskt, biologiskt och ekonomiskt behöver belysas. Användning som ger ekonomisk bärkraft är viktig att lyfta fram.

Kunskapsöverföring

Förutsättningarna för kunskapsöverföring mellan olika samhällsgrupperingar ska öka.

Dialog mellan befintliga landsbygdsboende och Nya svenskar, Unga inflyttare, och Äldre personer för att gemensamt utveckla landsbygden. Kunskapsinsamling och seminarieverksamhet

Mentorsverksamhet Aktiviteter som ger förutsättning för bl.a. företagare att handleda t.ex. unga, invandrare eller andra nystartade landsbygdsföretagare i syfte att överföra önskad/efterfrågad kunskap och erfarenhet.

Kvalitetshöjning i landsbygdsföretagens tjänster och produkter

Landsbygdsföretagens kunskap om kvalitetsbegrepp behöver höjas.

Kvalitetsutveckling Utbildningsinsatser som fokuserar på kvalitetshöjande åtgärder i företaget. Exempelvis exportmognad i turismprodukter, kvalitetssäkrade rehabiliteringstjänster etc. Avgiftsfinansiering är här aktuellt.

Nytänkande i gränslandet mellan företagsbranscher och horisontella frågeställningar Skapa forum där utvecklingskraft hämtas genom hållbar utvecklingsbegreppets alla delar. Nytänkande sker där kompetenser korsas.

Skapa mötesplatser Stimulera grupperingar som består av tvärfacklig kompetens. Ge utrymme för lantbrukare, andra lokala företagare och landsbygdsboende att gemensamt lösa uppgifter och stimulera till nytänkande.

Ekologisk och sociala dimensionen i hållbar utveckling som en utvecklingsresurs Integrationsfrågor, genusperspektiv och miljöansvar har idag stor drivkraft inom det svenska näringslivet. Dessa områden kommer att bli allt viktigare på landsbygden och skapa nya verksamhetsområden, konkurrensfördelar och tillväxt. Skapa kompetensutvecklingskoncept som lyfter dessa frågeställningar som en katalysator för företagsutveckling.

Informationsmaterial om nya företagskoncept i gränslandet Artiklar och exemplifiering av goda exempel på landsbygdsutvecklingsinsatser.

Kompetensutvecklingsanalyser

Kompetensutvecklingen inom Landsbygdsprogrammet ska vara efterfrågad och behovsanpassad. Nya utvecklingsområden som idag inte är kända ska identifieras.

Utredning och modell Förutsättningarna och former för kompetensutvecklingsanalyser som ett underlag för kompetensutvecklingsstöd ska undersökas.

Affärskunskap för att utveckla företagarrollen

Öka kunskapsinnehållet, företags- och innovationsförmågan i landsbygds näringsliv. Skapa förutsättningar för kompetensutvecklingsstöd kring strukturella arbetssätt för företagsutveckling.

Affärsmannaskap Kompetensutvecklingsåtgärder som ger kunskap kring ekonomi, omvärldsbevakning, IT-användning och affärskunskap. Kopplas framförallt till företagsstöd. Avgiftsfinansiering är här aktuellt.

Metoder för kompetensstöd vid framtagning av affärsplaner Ta fram guider, metoder och stödrutiner för kompetensstöd vid framtagning av landsbygdsföretagares affärsplaner.

BUDGET 2007–2008

Stödform	Milj kronor
Företagsstöd	1,7
Projektstöd	4
Totalt för målområdet	5,7

ÖVRIGT

Jordbruksverket har medel för nationell verksamhet inom målområdet. Åtgärder av informationsmaterial etc. som inte har tydliga kopplingar till Skånes förutsättningar hänvisas i huvudsak dit.

Landsbygdsutveckling

Landsbygdsutveckling drivs i slutändan fram genom enskilda människors aktiva val. En viktig åtgärd för att åstadkomma social och ekonomisk utveckling är att genom information och utbildning uppmuntra människors förmåga och initiativkraft. Ökad kunskap och utbyte med andra företagsgrupper bidrar till att stärka förutsättningarna för ett landsbygdsföretagande med utvecklingspotential. Att stärkta förutsättningar för utbyte mellan människor som bor, verkar eller besöker platser är väsentligt för framgång. Lokalhistorisk kännedom utgör en av flera faktorer som kan medföra en utveckling av landsbygdens utbud av varor och tjänster. Detta skapar mervärden som ger specifika lokala kvalitéer och möjliggör en ökad marknad eller åtminstone mervärde. Natur- och miljövärden är några av de unika kvalitéer landsbygden har, dessa kan användas för att utveckla landsbygden. Miljö och människa är sinsemellan beroende delar av utvecklingskraften. Det kontinuerliga lärandet, dvs. långsiktigheten i läroprocessen är också viktigt att stödja för att stimulera förändring och utveckling.

Tillväxten är ojämnt fördelad i Skåne, med kompetensutvecklingsinsatser kan utvecklingen stärkas, dels vad avser förutsättning att hitta nya utvecklingsvägar där man utnyttjar just de särskiljande dragen på lokal nivå, dels stärka basen för fortsatt utveckling i de näringar som redan finns. Den tydliggjorda identiteten ger inte bara förutsättningar för nya idéer eller produkter. Kunskap om hembygdens möjligheter, brister och tillgångar, skapar en plattform för dialog på den lokala nivån. Förutsättningar för samtal inom samhällen och starka sociala relationer saknas ibland. Genom bättre förutsättningar för möten kan ekonomiskt bärkraftiga utvecklingsprojekt växa fram. Besöksnäringen är en av flera potentiella intäktsskapare som har tillväxtpotential. I norra Skåne kan besökare fortfarande få uppleva "tysta" miljöer och även njuta av närhet till sjöar eller vattendrag. Detta ger också förutsättningar för att utveckla verksamheter med anknytning till hälsa och rekreation. Ett flertal näringsgrenar kan utvecklas, detta samt tillskapandet av servicelösningar för alla är utmaningen. Hur kan t.ex. servicen förbättras när det gäller tillgång till dagligvaror, kultur- och fritidsaktiviteter m.m. Hur kan landsbygden hjälpa till i klimat- och energifrågans lösning, hur kan landsbygden utnyttja samhällets behov av rekreativmiljöer? Samverkan är en av nycklarna till framgång. Då tänker vi på samverkan mellan olika

typer av företag, men också samverkan mellan boende på landsbygden och olika företag vars verksamhet bygger på de tillgångar landsbygden har. Kommunens engagemang och delaktighet är också en viktig ingrediens i landsbygdsutvecklingen.

MÅL FÖR KOMPETENSUTVECKLINGEN

Stöd till samverkande landsbygdsutvecklingsåtgärder

Genom att stärka kunskapen om kvalitéer på lokal nivå och lära sig ta tillvara lokala krafter och resurser, kan man skapa en livskraftig landsbygd, som ger livskvalitet för de som bor och verkar där. Insatser med mångfaldskaraktär och som förbättrar åldersfördelning har prioritet. Bygder med behov av kompetensutvecklingsinsatser som stärker förutsättningar för sysselsättning, service och lokal utveckling har prioritet.

Stärkt kunskap om kvalitéer på lokal nivå Föredragsverksamhet om lokala natur- och kulturvärlden som bas för nytt företagande. Föredrag och studiebesök som ger boende kunskap om de lokala företagens näringsverksamhet. Tillskapa möjligheter för äldre att förvalta sin historiekunskap och gör denna kunskapsbank tillgänglig genom möten.

Ta tillvara den lokala kraften och de lokala resurserna Tillskapande av resurser på lokal nivå så att utvecklingskraften mobiliseras. Finansiering av tjänstemän lokalt som med hjälp av engagerade individer processar, kartlägger och identifierar utvecklingsbar verksamhet, eller utvecklingsbara lösningar. Potentiella Leaderområden har prioritet.

Inspirationsåtgärder För grupper som vill utveckla idéer kan studiebesök och föredragshållare som visar att det går att förverkliga dessa vara en utlösande faktor. Även väl samordnade och kostnadseffektiva studieresor till andra länder är ibland effektiva.

Studieresor och kurser om lokala lösningar där samförvaltningen av natur skapat gemenskap och höjda värden. Avgiftsfinansiering är här aktuellt.

Kompetent rådgivarorganisation

Rådgivare och företagscoacher som arbetar för landsbygdens utveckling ska vara kompetenta och ha hög kvalitet på sin rådgivning och stödjande verksamhet inom landsbygdsutvecklingen.

Processledning och förändringskunskap Utbildningsinsatser för att stödja och leda utvecklings- och förändringsprocesser. Personer verksamma i Leaderarbete har prioritet. Avgiftsfinansiering är här aktuellt.

Projektkompetens Kompetensutvecklingsinsatser och stödverktyg för ledning och coachning av projektarbete. Även kompetens att strukturera goda utvecklingsidéer till väldefinierade projektplaner är viktigt. Kommunala tjänstemän och personer engagerade i Leaderuppbyggnad/verksamhet har prioritet. Avgiftsfinansiering är här aktuellt.

Utvecklingskraften i de horisontella frågeställningarna Kompetensutvecklingsinsatser som ger pedagogiska instrument att lyfta fram frågor kring jämställdhet, integration och miljöanpassning som utvecklingskraft i landsbygdsutvecklingsarbetet. Kopplingar till större samverkansprojekt har prioritet. Inspirationsåtgärder om naturvård som företagsidé samt annan verksamhet som utgår från en kombination av sociala, ekonomiska och miljömässiga aspekter är prioriterade.

Kompetensutvecklingsplan för Leaderkontorpersonal Ta fram en kompetensutvecklingsplan för personal i blivande eller redan etablerade Leaderkontor.

BUDGET 2007–2008

Stödform	Milj kronor
Företagsstöd	0,4
Projektsstöd	1,2
Totalt för målområdet	1,6

ÖVRIGT

Jordbruksverket har medel för nationell verksamhet inom målområdet. Åtgärder av informationsmaterial etc. som inte har tydliga kopplingar till Skånes förutsättningar hänvisas i huvudsak dit.

Tvärvillkor

Kompetensutveckling inom målområdet Tvärvillkor ska ge jordbrukarna kunskap om tvärvillkoren. Verksamhet genomförs dels av rådgivningsorganisationer som erbjuder tvärvillkorsrådgivning, dels av länsstyrelserna som arrangerar grupputbildningar. Projekt inom målområdet Tvärvillkor ska leda till att deltagarna lär sig mer om vad tvärvillkoren innebär, vilka krav som ställs och vilka åtgärder de behöver utföra för att följa tvärvillkoren. Utbildningar inom målområdet ska också ge deltagarna kunskap om syftet med tvärvillkor och ytterligare lagstiftning inom näraliggande områden.

Tvärvillkoren bygger på EU:s olika regelverk som syftar till att bevara jordbruksmark i gott skick, förbättra den yttre miljön och djurmiljön, minska smittspridning och få säkrare livsmedel. Syftet med tvärvillkoren är att de ska bidra till att reglerna följs och på det sättet få en långsiktigt hållbar och modern jordbruksproduktion. Tvärvillkoren infördes successivt under åren 2005 till 2007 och utgörs huvudsakligen av regler som redan tidigare funnits i svenska regelverk. Det nya är att storleken på jordbrukarens ersättning från olika stödformer kan påverkas om jordbrukaren bryter mot något av tvärvillkoren.

Stöd som omfattas är:

- Gårdsstöd
- Handjursbidrag
- Stöd för kvalitetscertifiering
- Stöd för mervärden i jordbruket
- Stöd för energigrödor
- Stöd för stärkelsepotatis
- Stöd för proteingrödor
- Kompensationsbidrag
- Miljöersättningar med åtagandeperiod som börjar 2005 eller senare

MÅL FÖR KOMPETENSUTVECKLINGEN

Tvårvillkorens krav och åtgärdsbehov

Lantbrukarna (stödmottagarna) ska erhålla kunskap om vad tvårvillkoren innebär, vilka krav som ställs och vilka åtgärder som behöver utföras. Verksamheten genomförs i form av gruppaktiviteter. Ingen geografisk prioritering av aktiviteterna är aktuell i nuläget.

Utbildning Anordna utbildningar i form av gruppaktiviteter, t.ex. kurser och gårdsvandringar. Stor vikt läggs vid att exemplifiera tillämpningen och konsekvenser av regelverket. Särskilt fokus läggs vid skötselkrav, märkning och registrering av djur samt gott djurskydd.

Nyhetsblad Sprida kunskap om innebörden i tvårvillkoren samt informera om möjligheter till utbildning och rådgivning inom området

Inom målområdet kommer även **enskild rådgivning** att vara aktuell men omfattning, genomförande och innehåll styrs helt och hållet av Jordbruksverket. Rådgivarna, som godkänns av Jordbruksverket, ska besöka jordbrukarna och gå genom alla tvårvillkor som är aktuella för gården samt arbetarskydd. Rådgivningen ersätts med 70 % av kostnaden, medan stödmottagaren bekostar resten själv

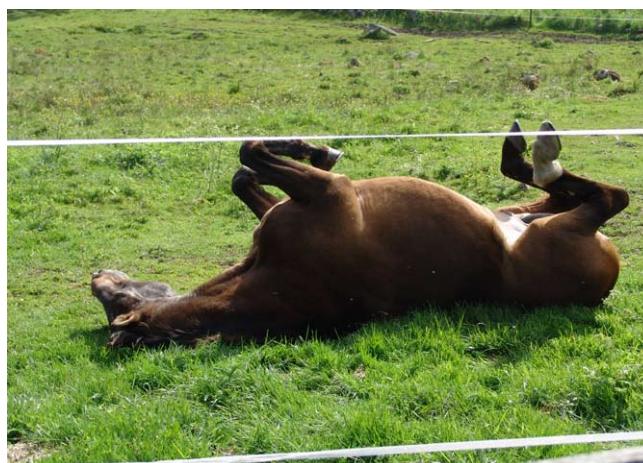
BUDGET 2007–2008

Stödform	Milj kronor
Företagsstöd	0,0
Projektstöd	0,7
Totalt för målområdet	0,7

Efterfrågestyrd verksamhet Åtgärder för att säkerställa att kompetensutvecklingsutbudet inom målområdet är efterfrågestyrt ska vidtas.

ÖVRIGT

För period 2007–2008 har Jordbruksverket avsatt 22,5 miljoner kronor för nationell verksamhet med koppling till kompetensutveckling om tvårvillkor, för budgetperioden 2007–2008.

Hållbart skogsbruk

Kompetensutveckling inom målområdet hållbart skogsbruk syftar till att utveckla skogsägares, skogsentreprenörers, anställdas m.fl. av skogsbrukets aktörer kunskaper och motivation som leder till ett hållbart skogsbruk. Hållbart skogsbruk kan kortfattat definieras som syntesen för bevarande och främjande av skogens ekonomiska, miljömässiga och sociala värden.

Definitionen för Hållbart skogsbruk tydliggörs ytterligare av de sex kriterierna formulerade av Ministerial Conference on the protection of Forests in Europe (MCPFC):

- Bevarande och främjande av skogsresurserna och dess bidrag till den globala kolcykeln
- Bevarande av skogsekosystemens hälsa och vitalitet
- Bevarande och främjande av skogens produktionsfunktioner
- Bevarande och främjande av skogsekosystemens biologiska mångfald
- Bevarande och främjande av skogens skyddsfunktioner i skogsbruk (i synnerhet skydd av mark och vatten)
- Upprätthållande av andra socio-ekonomiska funktioner

Den svenska skogspolitiken består av två övergripande mål, ett miljömål och ett produktionsmål. Ett hållbart skogsbruk innebär att de två målen är ömsesidigt beroende av varandra och att detta också uppmärksammas och är styrande vid det praktiska

brukandet av skogen. Den svenska skogens produktionspotential kan långsiktigt höjas avsevärt med hjälp av bl.a. ökad kunskap hos skogsägarna m.fl. om skogsskötsel. Skador på mark och kulturmiljöer är ett stort problem bl.a. på grund otillräcklig kunskap hos skogsägare, entreprenörer och maskinförare. Vatten- och markvårdsfrågor prioriteras allt högre då skogen nyttjas allt mer intensivt då uttaget av råvara från skogsmarken för energändamål förväntas att öka kraftigt. Detta kräver också avsevärd höjning av kompetens hos skogsägarna, entreprenörer och maskinförare. Skogens betydelse för folkhälsan har uppmärksamats, bland annat i Budgetpropositionen för 2006. För att nå det skogspolitiska miljömålet och också ta tillvara skogens möjligheter för folkhälsan krävs kompetenshöjande insatser till skogsägare såväl som till andra verksamma i skogsbruket. Enligt programmet bör kunskap gällande ädellövskogen och dess produktionsfrågor samt natur- och kulturmiljön ges särskilt utrymme.

MÅL FÖR KOMPETENSUTVECKLINGEN

Innehåll, mål och metod för kompetensutvecklingen ska vara väl anpassade till målgruppernas förutsättningar och behov. Skogsstyrelsen och externa aktörer kommer både gemensamt och var för sig att genomföra kompetensutveckling. År 2007 kommer Skogsstyrelsen att fortbilda sin personal för att rusta den inför den omfattande satsningen år 2008 på rådgivning riktad till skogsägare kallad "Bli en bättre beställare". Denna satsning syftar främst till att nå de skogsägare som nyligen har blivit skogsägare, kvinnor som äger skog m.fl. prioriterade skogsägargrupper. Innehållet i "Bli en bättre beställare" fokuserar på att utveckla den kunskap skogsägaren behöver då denne inte utför de skogliga åtgärderna själv, ett förhållande som idag är det vanligaste bland flertalet skogsägare. Innehållet mera detaljerat är skogens värden, att äga och bruka skog, skogsbruksplanen, aktiv skogsbrukare samt planering och uppföljning av skogliga åtgärder.

De externa aktörerna kommer bl.a. att satsa på att ge skogsägare, entreprenörer och anställda hos entreprenörer ökad kunskap om skogens produktions- och miljöfrågor.

Kvantitativa mål för kompetensutvecklingen är ännu inte formulerade.

BUDGET 2007–2008

Stödform	Milj kronor
Externa aktörer	1,259
Skogsstyrelsens interna komp. utv.	0,396
Rådgivning ädellövskog	0,283 (avser år 2007, ej preciserat för 2008)
Skogsstyrelsens satsning "Bli en bättre beställare"	Beloppet klart senhösten -07
Totalt, känt belopp sommaren -07	1,938

ÖVRIGT

För målområdet ansvarar Skogsstyrelsen.

Avgiftsfinansiering Avgiftsfinansiering kan bli aktuell i vissa aktiviteter som de externa aktörerna arrangerar och möjligen i de delar av Skogsstyrelsens satsning som är att hänföra till fördjupning.

Landsbygdsprogram för Sverige tillsammans med Den skånska genomförandestrategin anger hur vi ska prioritera och fördela de skånska medlen för landsbygdsutveckling. Totalt handlar det ungefär om 400 miljoner årligen för programperioden 2007–2013. Detta dokument är en konkretisering och mer detaljerad prioriteringsplan för hur kompetensutvecklingsinsatserna inom landsbygdsprogrammet ska prioriteras för budgetperioden 2007–08. Totalt handlar det om 42–47 miljoner kronor för kompetensutvecklingsinsatser inom landsbygdsprogrammet för dessa två år.

Mer information eller blanketter för ansökan finns på www.m.lst.se/landsbygd.